

ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE
efectuată pentru proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului
privind producerea și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din
material eterogen ecologic provenit de la anumite genuri sau specii

Titlul analizei impactului:	Analiza impactului de reglementare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la producerea și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic provenit de la anumite genuri sau specii.
Data:	12.07.2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
Subdiviziunea:	Serviciul producție ecologică și produse cu denumire de origine
Persoana responsabilă și datele de contact:	Vartic Olga Tel. 022 204 524, e-mail: marina.ilusca@maia.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Dificultăți la cultivarea culturilor în sistem ecologic, cantitatea și calitatea joasă a producției ecologice. Disponibilitatea materialului semincer certificat ecologic. Complexitatea procesului de certificare a materialului semincer conform actelor normative în domeniu, necesară în scopul comercializării acestora. Setarea unor cerințe stricte, care sunt greu de îndeplinit în cazul producției ecologice.</p>	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
<p>Producătorii agricoli înregistrați în sistemul agriculturii ecologice întâmpină dificultăți în respectarea integră a principiilor generale și specifice a producției ecologice din cauza lipsei disponibilității de material semincer și de înmulțire vegetativ obținut conform normelor de producție ecologice și certificat. Pe lângă problema lipsei materialului semincer certificat ecologic, producătorii agricoli ecologici se mai confruntă și cu problem precum: material semincer care nu corespunde condițiilor pedoclimaterice și nu deține plasticitate genetică, material semincer care nu este adaptat la sistemul de producție cu un aport redus de inputuri, la stresul abiotic.</p> <p>Agricultura ecologică încă nu este dezvoltată în măsură corespunzătoare în Republica Moldova, iar instituțiile de cercetare și multiplicare locale nu au fost implicate în elaborarea și ameliorarea varietăților destinate utilizării în agricultura ecologică. Unica oportunitate pentru producători este să contracteze din timp varietatea de interes înregistrată în Moldova ce provine din agricultura convențională, dar aceasta nu trebuie să fie tratată.</p> <p>Dacă fermierul dorește să cultive o cultură, materialul semincer importat nu este adaptat la condițiile pedoclimaterice locale, nu este adaptat la secetă. Acestea fiind elaborate în țări europene în condiții cu precipitații abundente, nu își manifestă la maxim particularitățile caracteristice soiului în condițiile Republicii Moldova, unde aprovizionarea cu umiditate suficientă în fazele critice de creștere și dezvoltare a plantelor este un factor limitativ. Condițiile și proprietățile solului la fel sunt diferite. Aclimatizarea locală fiind o provocare, în special în sistemul agricol ecologic, în care utilizarea factorilor de producție externi este limitată.</p> <p>Soiurile și hibridii înregistrați destinați producției intensive au o plasticitate genetică redusă, astfel că pentru a asigura un nivel de producție scontat, trebuie să fie asigurată aprovizionarea suficientă cu elemente nutritive în fenofazele specifice de creșterea și dezvoltare a plantelor.</p> <p>Pentru comercializarea materialului de reproducere a plantelor acesta trebuie să corespundă unor anumite cerințe privind germinația, puritatea ș.a., prevăzute de actele normative în</p>	

domeniu. Producerea unui astfel de material în sistem ecologic devine și mai anevoiasă în asemenea condiții.

Deși producătorii și-ar dori să respecte cerințele prevăzute de actele normative în domeniu, aceștia sunt limitați din cauza lipsei materialului de reproducere a plantelor certificat ecologic accesibil pe piața națională. Cerințele privind importul unui astfel de material la fel depășesc limitele accesibilității și furnizării acestuia.

Republica Moldova ca țară candidată la UE se află într-o perioadă de tranziție, iar legislația agriculturii ecologice de asemenea suferă modificări conform legislației UE. Preluând cadrul legal pe orizontală al Uniunii Europene este prioritar și reglementarea normelor de producere și control la obținerea materialului semincer și de înmulțire vegetativ astfel încât, operatorilor să li se permită comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic. Aspect ce va permite dezvoltarea unei baze de date la nivel național a materialului de reproducere a plantelor.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Lipsa implicării instituțiilor de cercetare pentru a asigura ameliorarea și producerea materialului de reproducere a plantelor destinat utilizării în agricultura ecologică.

Conform art. 4 alin (2) lit. i) din Legea nr. 115/2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică, una dintre atribuțiile Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, este de a elabora baza de date privind varietățile de semințe, material săditor și de înmulțire vegetativ cu statut ecologic. Din cauza lipsei totale a materialului semincer și de înmulțire vegetative produs conform normelor de producție ecologică, baza de date menționată nu a fost creată. În același timp, sectorul nu a fost dezvoltat întrucât ca să fie nevoie de o așa bază de date complexă.

Un alt aspect, care nu a favorizat producerea materialului semincer și de înmulțire vegetativă conform normelor de producție ecologică, a constituit și prevederea pct. 9 a Regulamentului privind metodele și principiile producției agroalimentare ecologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 149/2006. Conform acestuia, în timpul perioadei de conversiune, agenții economici puteau folosi semințe și material de înmulțire și săditor care nu au fost obținute prin metoda de producție ecologică, dacă demonstau organismului de inspecție și certificare că nu pot obține de pe piață un soi corespunzător speciilor necesare la cultivarea acestora.

Acest lucru a dus de fapt la favorizarea de către fermieri a acestei practici, și la rândul său, la lipsa cererii pe piață și utilizarea de semințe neecologice mai ieftine, chiar și atunci când acestea ar fi fost disponibile pentru procurare de pe piața comunitară ca ecologice pentru anumite soiuri.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Normele de producere ecologică a produselor agroalimentare sunt foarte stricte și acoperă toate etapele producției, prelucrării și distribuției (de la producția primară la depozitare, prelucrare, transport și furnizarea către consumatorul final), ceea ce înseamnă că toate produsele ecologice respectă normele reglementate pe întreg lanțul de aprovizionare de la fermă la consumator. Agricultura ecologică are ca scop păstrarea nealterată a mediului, prin utilizarea îngrășămintelor organice, a composturilor, a îngrășămintelor verzi și a preparatelor vegetale. Este interzisă utilizarea pesticidelor și sunt permise doar produse care nu dăunează plantelor.

Normele generale de producție vegetală impune utilizarea semințelor ecologice: „*pentru producerea altor produse decât semințe și material de înmulțire vegetativă se pot folosi numai semințele și material de înmulțire vegetativ ecologic. În acest scop, planta mamă în cazul semințelor și planta mamă în cazul materialului de înmulțire vegetativă trebuie să fi fost produs în conformitate cu normele prevăzute de Legea nr. 115/2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică, pentru cel puțin o generație sau, în cazul culturilor perene, două perioade de vegetație.*”

Totodată normele generale de producție în sectorul vegetal obligă operatorii de a utiliza în asolament 20% din suprafață cu culturi leguminoase ceea ce duce la diversificarea culturilor, dar și la creșterea biodiversității. Un alt aspect foarte important, odată cu dezvoltarea biodiversității se asigură, prin aplicarea conformă a rotației culturilor, alegerea terenului, epoca de executare a

arătării imediat după planta premergătoare, irigarea și administrarea de îngrășăminte cu măsură, folosirea de material semincer certificat, epoca de semănat, densitatea optimă, recoltarea la timp și în condițiuni favorabile, combaterea dăunătorilor.

În multe alte țări, producătorii ecologici se confruntă cu o serie de greutăți la procurarea de sămânță și materiale de semănat (plantat) ecologice, care nu se găsesc încă în cantități suficiente și nu satisfac cerințele în ce privește diversitatea soiurilor necesare. În consecință pentru a permite accesul la semințe neecologice și material de înmulțire vegetativ a fost prevăzută derogarea de la normele generale în cazul în care nu sunt disponibile pe piață în forma lor ecologică. Se pot folosi semințe neecologice cu condiția să nu fie tratate cu produse de protecție a plantelor nepermise în agricultura ecologică. Această derogare fiind preluată de fapt din Regulamentul (UE) nr. 834/2007 odată cu armonizarea normelor acestuia în legislația națională.

Derogările la autorizarea folosirii materialului semincer ecologic se acordă de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, de comun acord cu organismul de inspecție și certificare, pentru anumite soiurile și hibridii de interes. În acest scop, producătorii agricoli se adresează cu solicitare către autoritatea competentă, de a transmite informația cu privire la materialul semincer existent pe teritoriul Republicii Moldova destinat cultivării în sistem ecologic. Totodată, aceștia solicitau de a fi informați dacă pe țării sunt prezente companii importatoare sau multiplicatoare de material semincer, material de înmulțire și săditor destinat pentru agricultura ecologică de: grâu, orz, ovăz, mazăre, grâu spelta, muștar, floarea-soarelui, porumb, soia, sorg, fasole, coriandru ș.a.

Luând în considerație lipsa materialului semincer certificate ecologic pe teritoriul Republicii Moldova, operatorilor li se permitea folosirea materialului semincer obținut în sistem agricol convențional, cu condiția că acest material semincer nu a fost tratat cu produse interzise în sistemul agriculturii ecologice.

Conform unui studiu publicat în Documentul de lucru al Comisiei UE privind evaluarea impactului asupra Regulamentului (UE) nr. 834/2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice (sursa: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:fbf11871-b33f-11e3-86f9-01aa75ed71a1.0001.01/DOC_2&format=PDF), disponibilitatea curentă a semințelor ecologice și a materialului de înmulțire la nivel internațional atestă faptul că piața semințelor ecologice este în creștere, dar nivelurile de aprovizionare variază între statele membre și culturile solicitate. În Austria, Germania, Danemarca și Franța, aprovizionarea cu semințe ecologice atinge niveluri satisfăcătoare în general, însă au fost raportate excepții pentru cantitatea de semințe necesare în Bulgaria (deși fermierii folosesc de obicei propriile semințe), Republica Cehă, Spania, Italia, Polonia și Regatul Unit. Sectoarele care se bazează cel mai mult pe cereri de excepție sau solicitări de derogare sunt producătorii de fructe și legume, deoarece folosesc o gamă largă de specii și soiuri. Astfel, pentru a evalua gradul de utilizare a sistemului de reguli excepționale, ponderea suprafeței ecologice cultivate cu semințele convenționale netratate (semințe excepționale) a fost comparată cu suprafața ecologică totală, pentru trei culturi diferite în 8 state membre. Dintre țările observate, se pare că oferta de soiuri ecologice de grâu, porumb și cartofi să fie limitată în Italia (cea mai mare rată de utilizare a semințelor neecologice). Acesta ar putea fi și cazul Danemaricii și Estoniei, unde utilizarea speciilor sau soiurilor clasificate în categoria 3 ca excepții generale au atestat faptul că nu există o evidență a semințelor neecologice.

Din punct de vedere financiar, semințele ecologice sunt mai scumpe decât cele convenționale netratate, ceea ce reprezintă un stimulent negativ la nivel individual și colectiv de a folosi sau dezvolta producția de semințe ecologice. Conform aceleiași surse, compararea costurilor de producție ale unor produse ecologice a arătat că semințele reprezintă o pondere importantă a costurilor de producție în producția culturilor ecologice (de la 21% în Suedia, la 35% în Franța pentru grâu; de la 18% în Germania și la 25% în Suedia pentru cartofi).

Într-adevăr, costurile medii pentru semințele ecologice sunt mai mari decât pentru semințele convenționale (de la două până la patru ori mai mare în Suedia și Germania pentru grâu; de două până la cinci ori mai mare în Suedia și Austria pentru cartofi). Ca rezultat, potențialul de a utiliza semințe convenționale netratate sub rezerva derogărilor duce la avantaje financiare. Astfel,

putem concluziona că producerea și neutilizarea materialului semincer ecologic și de înmulțire vegetativ de către operatori este determinată de condiții tehnice, dar și economice.

Excepțiile de la regulile de bază privind utilizarea semințelor necologice a fost inițial limitată de dimensiunea sectorului, care nu a oferit o piață pentru aprovizionarea cu semințe ecologice. Pe parcursul anilor sectorul a crescut, dar diferența de preț la semințele ecologice și diversitatea ofertei nu sunt suficiente pentru a satisface nevoile sectorului. Acum, oferind acces la sămânța convențională piața prin această regulă excepțională joacă împotriva dezvoltării sectorului de producere a semințelor ecologice.

În general, utilizarea la scară largă a derogărilor la materialul semincer nu a contribuit nici la dezvoltarea diversității soiurilor și nici la crearea unei bazei de date gestionată la nivel național.

Cu toate acestea, principii generale ale agriculturii ecologice obligă într-o oarecare măsură, de asemenea, utilizarea soiurilor adaptate la nivel local, dintre care semințele sunt mai puțin probabil să fie disponibile la nivel național chiar și în agricultura convențională. Astfel, și din acest motiv, utilizarea semințelor necologice este atestată ca fiind o barieră care împiedică sau încetinește dezvoltarea producției ecologice, inclusiv de material semincer.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic în domeniul producerii, comercializării și utilizării semințelor se constituie din Legea privind protecția soiurilor de plante și alte acte normative în domeniu aprobate de Guvern. Cadrul juridic în domeniul producerii semințelor reglementează relațiile care apar în procesul de producere, prelucrare, păstrare, comercializare și utilizare a semințelor de soiuri înscrise în Registrul soiurilor și hibrizilor de plante, precum și relațiile care apar în procesul efectuării controlului semincer.

În prezent în Republica Moldova cadrul normativ în domeniul producției agroalimentare ecologice este reflectat prin:

- 1) Legea nr. 115/2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică, prin care au fost transpuse în legislația națională prevederile regulamentelor europene de „veche abordare”, privind producția ecologică a produselor agricole și indicarea acestora pe produsele agricole și alimentare. Legea menționată a fost armonizată parțial cu Regulamentul (CE) nr. 834/2007, care este abrogat de Regulamentul (UE) 2018/848.
- 2) Hotărârea de Guvern nr.149/2006 pentru implimentarea Legii cu privire la producția agroalimentară ecologică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 31-34, 24 februarie, pp. 18-56), care a fost armonizată cu Regulamentul (CEE) nr. 2092/91 din 24 iunie 1991 abrogat de Regulamentul (CE) nr. 834/2007.
- 3) Hotărârea de Guvern nr.1078/2008 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Producția agroalimentară ecologică și etichetarea produselor agroalimentare ecologice”, la fel armonizată parțial cu Regulamentul (CE) nr. 834/2007 abrogat de Regulamentul (UE) 2018/848.

Aceste acte normative sunt bazate pe acte comunitare ce nu mai sunt în vigoare. În acest context, apare necesitatea abrogării actelor normative menționate prin aprobarea noilor proiecte de acte normative elaborate prin prisma noilor regulamente delegate și de implementare a Regulamentul (UE) 2018/848 intrat în vigoare la 1 ianuarie 2022.

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind producerea și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic provenit de la anumite genuri sau specii, este elaborat ca urmare a adoptării Legii nr. 237/2023 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, și transpune în legislația națională regulamentul delegat (UE) 2021/1189 al Comisiei din 7 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului. Armonizarea legislației naționale cu cea a UE va permite accesul la tehnologiile noi, certificarea în grup, exportul producției ecologice în UE, iar consumatorii vor avea acces la produse alimentare sigure și sănătoase, și vor beneficia

de mai multe informații despre riscurile potențiale și măsurile pe care trebuie să le ia pentru minimizarea lor.

Cauzele care au dus la necesitatea elaborării proiectului de hotărâre de Guvern, pe lângă necesitatea punerii în aplicare a normelor primare ca urmare a adoptării acestora în legislația națională, ar mai fi și nereglementarea tuturor aspectelor care ar oferi o bază adecvată pentru dezvoltarea durabilă a producției ecologice.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

- 1) Dezvoltarea ofertei de material genetic vegetal adaptat la nevoile specific agriculturii ecologice și asigurarea cantității suficiente de material de reproducere a plantelor adaptat la condițiile biotice și abiotice variate pentru dezvoltarea sectorului agriculturii ecologice cu respectarea normelor și principiilor stabilite prin Legea nr. 237/2023;
- 2) Creșterea nivelului de biodiversitate prin utilizarea de material genetice vegetale diverse, cum ar fi materialul eterogen ecologic și soiurile ecologice adecvate producției ecologice;
- 3) Promovarea dezvoltării activităților de ameliorare a plantelor ecologice pentru a contribui la perspectivele economice favorabile ale sectorului ecologic;
- 4) Facilitarea pentru producătorii agricoli a condițiilor de comercializare a materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic;
- 5) Asigurarea cerințelor de calitate față de materialul de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic, precum și asigurarea identificării și trasabilității corespunzătoare a acestuia.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea „a nu face nimic” sau lipsa de intervenție va stagna în continuare dezvoltarea sectorului agriculturii ecologice în Republica Moldova. În lipsa intervenției statului problema va evolua astfel cum este descris la compartimentul “Definirea problemei”, lit.d).

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Prevederile proiectului propus se axează pe armonizarea cu cerințele UE a normelor stipulate în Regulamentul delegat (UE) 2021/1189 al Comisiei din 7 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește producția și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic provenit de la anumite genuri sau specii. Principalele prevederi ale proiectului prenotat sunt:

- Norme privind producția și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic;
- Normele privind identificarea loturilor de semințe de material eterogen ecologic, ținând cont de caracteristicile particulare ale acestuia;
- Reglementarea introducerii pe piață a semințelor de material eterogen ecologic care nu îndeplinesc condițiile privind capacitatea de germinare, pentru a asigura o mai mare flexibilitate în comercializarea materialului respectiv;
- Cerințe privind identitatea loturilor de semințe de material de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic;
- Cerințe privind calitatea sanitară, puritatea analitică și capacitatea de germinare a materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic;
- Cerințe privind ambalarea și etichetarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic care nu este conținut în ambalaje mici;
- Cerințe privind informațiile care trebuie să fie păstrate de operatorii care produc sau comercializează material de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic;

- Controlul asupra activităților de producere a materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic, pentru a garanta îndeplinirea normelor stabilite;
- Asigurarea trasabilității în ceea ce privește sănătatea plantelor și o bună gestiune a materialului eterogen ecologic care se află sub controlul lor.
- Controale efectuate de organismele de control privind producerea și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic, bazate pe riscuri pentru garantarea respectării dispozițiilor din prezenta Hotărâre de Guvern;
- Norme privind întreținerea materialului eterogen ecologic pentru păstrarea principalelor caracteristici ale materialului, asigurând întreținerea atât timp cât rămîne pe piață.

Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la producerea și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic provenit de la anumite genuri sau specii, va contribui la crearea bazei de date naționale și asigurarea transparenței privind disponibilitatea semințelor și materialului de înmulțire vegetativ ecologic și în conversie, atribuție pusă în sarcina Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, în calitate de autoritate de control în domeniu.

Totodată, în scopul creării și dezvoltării bazei de date naționale cu privire la materialul semincer și de înmulțire vegetativ ecologic, proiectul de hotărâre de Guvern menționat prevede că operatorilor să li se permită să comercializeze materialul de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic, fără respectarea cerințele privind înregistrarea și a categoriilor de certificare a materialului prebază, de bază și certificat sau cerințele de calitate, sanitare și privind identitatea pentru categoriile CAC, standard sau comerciale, astfel cum sunt prevăzute în Legea nr.68/2013 despre semințe.

Pentru a răspunde nevoilor operatorilor și consumatorilor de material de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic în ceea ce privește identitatea, sănătatea și calitatea unui astfel de material, proiectul de Hotărâre de Guvern stabilește norme privind descrierea, cerințele minime de calitate pentru loturile de semințe, inclusiv identitatea, puritatea analitică, ratele de germinare și calitatea sanitară, ambalarea și etichetarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic și, întreținerea unui astfel de material de către operatori și informațiile care trebuie să fie păstrate de către operatori.

De asemenea pentru a face posibilă adaptarea materialului eterogen ecologic la diverse condiții agroecologice, transferul unor cantități limitate de material de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic în scopul cercetării și dezvoltării unui astfel de material proiectul de Hotărâre de Guvern prevede, în acest sens excepții de la normele generale.

În conformitate cu art. 28 din Legea nr. 237/2023, producția ecologică face obiectul unor controale. Prin urmare, organismele de control realizează controlul operatorilor care desfășoară activități de producere și comercializare a materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic, pentru a asigura respectarea normelor privind producția ecologică.

Materialul eterogen ecologic trebuie să facă obiectul controalelor bazate pe riscuri pentru a garanta îndeplinirea cerințelor stabilite prin prezentul Proiect de Hotărâre de Guvern. Controlul identității, purității analitice, a ratei de germinare și a sănătății plantelor, precum și a conformității, trebuie să se desfășoare în conformitate cu protocoalele de testare oficială efectuată în laborator, desemnat de autoritatea competentă, în conformitate cu standardele internaționale relevante.

Operatorii trebuie să păstreze registrele necesare pentru a asigura trasabilitatea privind sănătatea plantelor și o bună gestiune a materialului eterogen ecologic care se află sub controlul lor.

Materialul eterogen ecologic nu este stabil și, prin urmare, metodele din prezent pentru testarea uniformității și stabilității utilizate pentru înregistrarea soiurilor nu este adecvată. Proiectul prenotat stabilește norme privind identificarea și trasabilitatea materialului eterogen ecologic care trebuie să fie garantată prin descrierea metodelor de producție și prin caracteristicile sale fenotipice și agronomice.

Aprobarea proiectului prenotat va asigura condiții armonizate de punere în aplicare a Legii nr. 237/2023 privind normele de producție vegetală, precum și atingerea obiectivelor generale a

producție ecologică în ceea ce privește dezvoltarea ofertei de material genetic vegetal adaptat la nevoile specifice agriculturii ecologice, creșterea nivelului de biodiversitate prin utilizarea de material genetice vegetale diverse, și promovarea dezvoltării activităților de ameliorare a plantelor ecologice pentru a contribui la perspectivele economice favorabile ale sectorului ecologic.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

-

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

În agricultura ecologică din Republica Moldova în ultimii ani se înregistrează o stagnare a dinamicii suprafețelor înregistrate în agricultura ecologică și a numărului agenților economici, din cauza barierei și lacunelor în dezvoltarea armonioasă și durabilă a sectorului. Lipsa materialului semincer și de înmulțire vegetativ certificat ecologic le permite o flexibilitate producătorilor în utilizarea materialului semincer neecologic în baza derogărilor și un preț mai mic la procurarea acestora, însă această practică nu va mai fi acceptată în viitorul apropiat nici la nivelul Uniunii Europene, dar în primul rând aceasta nu duce la dezvoltarea pe termen lung a sectorului agriculturii ecologice, inclusiv în ceea ce privește ameliorarea și producerea stocurilor naționale de material semincer adaptat la condițiile pedoclimaterice din Republica Moldova. Aceasta ar avea consecințe negative pe termen lung, deoarece regulile excepționale (derogările) contrazic principiile agriculturii ecologice și așteptările consumatorilor. Existența lor poate avea un impact negativ pe sectorul ecologic, în special prin dăunarea dezvoltării pieței ecologice și prevenirea dezvoltării inputurilor ecologice.

Totodată, în cazul în care nu se va face nimic sau nu va fi acceptată implementarea unor norme conforme cu Regulamentele Uniunii Europene, agenții economici vor activa în afara actelor normative naționale implementând doar normele de producție ecologică în conformitate cu regulamentele comunitare.

La nivel național nu va fi pe deplin îndeplinit Planul de acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în ceea ce privește armonizarea legislației naționale cu cea europeană.

b) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Prezentul proiect de Hotărâre de Guvern are ca scopul supravegherea și controlul activităților din domeniul producerii și comercializării materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic provenit de la anumite genuri sau specii. Prin acest proiect, urmează să fie reglementate norme specifice aplicabile producerii și comercializării materialului de reproducere a plantelor; cerințe minime de calitate pentru loturile de semințe, puritatea analitică, ratele de germinare și calitatea sanitară, ambalarea și etichetarea materialului de reproducere.

Costuri:

Cheltuieli administrative pentru salarizarea persoanelor implicate în elaborarea documentelor (persoanele sunt angajate în cadrul instituțiilor statului și la elaborare, doar își exercită atribuțiile de funcție cu salariul conform funcției) și ulterior a persoanelor implicate în efectuarea controalelor, însă pentru realizarea acestui proces nu se presupune efectuarea cheltuielilor suplimentare din bugetul național.

Pentru producătorii care practică metode de producție ecologică, opțiunea recomandată nu prevede costuri suplimentare, decât cele ordinare la semnarea unui contract cu un organism privat de control pentru ca produsele lor să fie certificate organic. Evident costul serviciilor de inspecție și certificare este unul substanțial, dar agenții economici înregistrați în agricultura ecologică pot beneficia de subvențiile corespunzătoare per suprafață în dependență de perioada de conversie,

producția realizată și aplicarea practicilor de sporire și menținere a fertilității solului prin respectarea asolamentelor.

Deși subvențiile sunt orientate spre exploatațiile care sunt în conversie, având menirea de a reprezenta o contribuție esențială pentru asigurarea conversiei, adesea, subvențiile nu compensează îndeajuns pierderile totale ale recoltelor sau cheltuielile suplimentare. Pentru un calcul minim echilibrat, este necesară axarea pe obținerea unui preț superior pentru produsele proprii. În acest context, prin reducerea perioadei de conversie în baza recunoașterii retroactive a perioadei anterioare, producătorii pot micșora perioada de tranziție la agricultura ecologică pentru a obține veniturile corespunzătoare din comercializarea produselor etichetate ecologic.

Beneficii:

Implementarea cerințelor propuse vor avea un impact pozitiv asupra sectorului prin stabilirea normelor de producere a materialului eterogen ecologic provenit de la anumite genuri sau specii, ceea ce va permite operatorilor să aibă acces la o diversitate mare de soiuri de plante.

Odată cu trecerea la utilizarea obligatorie a semințelor ecologice se va reduce riscul contaminării cu pesticide și OMG-uri ca consecință a utilizării semințelor și a materialului de înmulțire vegetativ provenite din sisteme agricole convenționale, ca derogare de la normele generale.

Materialul eterogen ecologic se caracterizează printr-un nivel ridicat de diversitate fenotipică și genetică și prin natura sa dinamică de a evolua și de a se adapta la anumite condiții de cultivare. Spre deosebire de amestecurile de semințe care sunt reconstruite anual pe baza soiurilor, soiurile sintetice derivate prin încrucișarea unui set definit de materiale parentale care sunt polenizate încrucișat în mod repetat pentru a reconstrui o populație stabilă, sau soiurile de conservare sau de amatori inclusiv populații locale, materialul eterogen ecologic este destinat să se adapteze la condiții biotice și abiotice variate datorate selecției repetate naturale și umane și, prin urmare, este de așteptat ca acestea să se schimbe în timp.

Astfel de norme sunt necesare pentru a servi interesele utilizatorilor materialului eterogen ecologic respectiv, și anume fermierii și grădinarii, care trebuie să fie asigurați cu privire la calitatea și identitatea adecvată a acestuia. Experiența a dovedit că materialul de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic poate îndeplini aceste standarde.

Operatorii trebuie să aibă posibilitatea de a introduce pe piață semințe de material eterogen ecologic care nu îndeplinesc condițiile privind capacitatea de germinare, pentru a asigura o mai mare flexibilitate în comercializarea materialului respectiv. Cu toate acestea, pentru a permite utilizatorilor să facă alegeri în cunoștință de cauză, furnizorul trebuie să indice rata de germinare a semințelor în cauză pe etichetă sau direct pe ambalajul materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic.

Proiectul Hotărârii de Guvern prevede o perioadă tranzitorie și adaptare a sectorului, astfel fiind necesară totodată și în contextul armonizării în legislația națională a normelor UE, luând în considerație și stabilirea de către Comisia Europeană a termenului pe până la sfârșitul anului 2036 pentru stoparea derogărilor aplicabile la moment, altfel acestea vor deveni o regulă. Pe termen lung, sectorul va beneficia de reguli mai stricte care vor menține încrederea consumatorului în produsele ecologice, asigurând dezvoltarea ulterioară a pieței. În plus sectorul „inputurilor ecologice” (semințe ecologice) va fi impulsionat.

Impactul: Producătorul agricol, conform tehnologiilor de cultivare, planifică din timp cultivarea culturilor, asolamentul și rotația acestora, crearea unei baze de date a materialului semincer și de înmulțire vegetativ va ajuta producătorii agricoli să-și planifice cheltuieli suplimentare neprevăzute.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta.

-	
d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi	
<p>Producția ecologică este o schemă voluntară, nu se aplică obligatoriu tuturor operatorilor. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii este unul pozitiv, astfel cum este descris la lit. b) din acest compartiment. Totodată, costurile suplimentare sunt subvenționate prin Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.</p>	
Concluzie	
e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați	
<p>Economia de piață subapreciază sau ignoră totalmente atât consecințele negative asupra mediului ambiant, cât și asupra societății. Spre exemplu, agravarea stării sănătății oamenilor, ruinarea comunităților rurale cu pericolul dispariției lor ș.a. Dat fiind faptul că produsele ecologice sunt mai sănătoase pentru om și nu dăunează mediului înconjurător, agricultura ecologică ar trebui să se dezvolte mai intens comparativ cu cea convențională. Acest domeniu reprezintă o abordare nouă a sistemului agricol de producție, unde atenția de bază se acordă calității produselor, valorii lor nutritive, purității lor (să nu conțină diverse substanțe străine – chimice, biologice etc.), ocrotirii mediului ambiant.</p> <p>Aproape pentru toate produsele vegetale se poate cere un preț suplimentar. Datorită costurilor directe care sunt scăzute, creșterea prețului, în ciuda unor recolte naturale mai mici, conduce la costuri de acoperire mai mari. Prin coordonarea centralizată a pieței, cererea și oferta trebuie tot mai mult să se completeze reciproc, și totodată, trebuie să ne anexăm spre prețurile produselor ecologice. Cu toate că de cele mai multe ori prețul ecologic nu este legat de cel conventional, acesta depinde de poziționarea viitoare a altor produse agricole de marcă. Lanțul valoric al agriculturii ecologice este unul de perspectivă în contextul dezvoltării piețelor cu produse ecologice și interesul consumatorilor, la fel și pentru oportunitatea dezvoltării comunităților rurale.</p> <p>În dezvoltarea durabilă agricultura ecologică reprezintă o alternativă. Prin organizarea activităților agricole în armonie cu natura se pot obține produse alimentare sănătoase. Agricultura ecologică renunță în totalitate la substanțele chimice de sinteză pentru protecția plantelor și fertilizarea solului cu îngrășăminte chimice ușor solubile. Acest fapt are ca rezultat economisirea energiei și protejarea energiei și protejarea apei, aerului și a solului.</p> <p>Putem concluziona că opțiunea recomandată va oferi cele mai bune avantaje economice, politice și sociale. Astfel, se optează pentru promovarea acesteia ca fiind un act ce corespunde criteriului de planificare a unei reglementări eficiente, clare pentru organismele de control, agenți economici și alți subiecți implicați în domeniul vizat.</p> <p>Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului va crea un cadru normativ de reglementare, necesar pentru certificarea calității semințelor și a materialului săditor, oferind în același timp producătorului și/sau comerciantului și/sau consumatorului informații depline despre calitatea semințelor/materialului săditor procurat. Totodată, implementarea proiectului va contribui la alinierea la standardele de calitate UE a produselor alimentare autohtone, acest fapt facilitînd ulterior și exportul produselor pe piața externă.</p>	
5. Implementarea și monitorizarea	
a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare	

Implementarea acestui proiect nu necesită alocarea resurselor financiare suplimentare de la bugetul de stat. Potrivit prevederilor din proiect, Organismele de Control acreditate în acest sens vor fi responsabile de realizarea controalelor la certificarea ecologică a semințelor și a materialului săditor. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor va institui baza de date națională privind disponibilitatea pe piață a materialului ecologic și în conversie de reproducere a plantelor.

Pentru implementarea opțiunii propuse nu se impune modificarea altor acte normative și a structurii instituționale existente.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea implementării proiectului de hotărâre de Guvern sunt: cantitatea de material de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic produs și comercializat; precum și gradul de completare a bazei de date naționale și de actualizare a datelor referitoare la disponibilitatea pe piață a materialului de reproducere a plantelor ecologice și în conversie.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

În dependent de situație, unele impacturi estimate vor fi resimțite imediat, altele pe parcursul implementării, iar pentru unele impacturi va fi nevoie de mai mult timp. Ca factori de performanță, se va remarca produsele plasate pe piață cu un înalt nivel de calitate și mai sigure pentru consumatori. Menționăm că, aprobarea acestui act este cerută de mediul de afaceri, cât și organismele de control, și va fi binevenită întru buna organizare și desfășurare a activității acestora.

Evaluarea impactului se va efectua în baza indicatorilor propuși spre monitorizare, indicați în sub compartimentul b) al compartimentului dat, prin evoluția acestor indici.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți interesate în promovarea prezentului proiect de hotărâre de Guvern sunt: *producătorii din sistemul ecologic*, care vor fi principalii beneficiari interesați în promovarea proiectului respectiv urmare căreia li se va crea condiții de desfășurare a activității în domeniul agriculturii ecologice, cât și comercializare a produselor ecologice; *consumatorii*, obligativitatea respectării unor cerințe de bază va avea un impact pozitiv asupra consumatorului, deoarece se va exclude riscul consumării unor produse neconforme, ba chiar mai mult, ducerea în eroare privind însăși calitatea produsului consumat; și *organismele de control*, care vor beneficia de un cadru normativ bine definit ce va permite o bună organizare și desfășurare a activității.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind producerea și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic provenit de la anumite genuri sau specii, și analiza impactului de reglementare a fost plasat la data 12.07.2023 pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și pe portalul guvernamental:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-elaborarii-analizei-impactului-de-reglementare-air-la-proiectul-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-cu-privire-la-producerea-si-comercializarea-materialului-de-reproducere-a-plantelor-din-material-eterogen-ecologic-provenit-de-la-anumite-genuri-sau-specii/10812>

După înregistrarea proiectului de Cancelaria de Stat și examinarea în cadrul ședinței Secretarilor Generali, proiectul prenotat va fi transmis spre avizare/expertizare autorităților publice centrale de specialitate, organele de stat abilitate și va fi plasat pentru consultări publice cu reprezentanții sectorului privat. Proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi avizat, în

conformitate cu legislația în vigoare de: Ministerul Justiției, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului, Centrul de Armonizare a Legislației, Centrul Național Anticorupție, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Academia de Științe a Moldovei, Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător, precum și de Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, Asociația Alianța Lanțului Valoric în Agricultură Ecologică din Moldova (MOVCA), Asociația ECOLOCAL, implicate nemijlocit în crearea condițiilor de activitate a agenților economici din domeniu, cât și de protejare a consumatorului.

Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate, inclusiv ale operatorilor cu activități în domeniile reglementate vor fi analizate și luate în considerație la îmbunătățirea proiectului propus.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Proiectul hotărârii Guvernului a fost consultat cu mediul de afaceri, care și-au exprimat susținerea aprobării regulamentului de punere în aplicare a Legii nr. 237/2023, așa cum implementarea actului normativ va reglementa un aspect al producției ecologice, va satisface necesitățile de material semincer certificat ecologic a producătorilor și va garanta nivelul de conformitate al Uniunii Europene. Propunerile vor fi analizate și luate în considerație la redactarea și definitivarea proiectului.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiunea alternativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	1		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	1		
concurența pe piață	1		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	1		
bunătatea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1		
situația social-economică în anumite regiuni	1		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1		
nivelul de salarizare	1		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		

nivelul veniturilor populației	1		
nivelul sărăciei	1		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	1		
alte aspecte de mediu	0		
<i> Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota</i>			

0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe